

כ"ז ניסן, תשע"א
1 מאי, 2011

חוזר מס הכנסה מס' 3/2011 – רשות המסים
בנושא: אופן הטיפול בחרטה מרצף קצבה לפי סעיף 9(א7) (ז) לפקודה

1. רקע כללי

- 1.1.** סעיף 9(א7) (ז) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א – 1961, קובע כי "רואים מענק הון עקב פרישה וכן מענק הון עקב מוות כמענק שנתקבל, גם אם נשאר מופקד בקופת הגמל". הוראה זו לא תחול באם העובד הפורש הודיע על רצונו להמשיך ולהשאיר את הסכומים העומדים לזכותו בקופה למטרת תשלום קצבה (להלן: "**בקשה לרצף קצבה**").
- 1.2.** רצף קצבה יתקיים רק לאחר קבלת אישורה של רשות המסים לבקשה לרצף קצבה כאמור.
- 1.3.** יודגש בזאת, כי רצף קצבה יכול שיעשה גם אם בעת הפרישה נמשך חלק מהמענק ע"י העובד. יחד עם זאת, מובהר כי במידה ונמשכו כספי הפיצויים (תוך ניצול מלא של תקרת הפטור הקבועה במסגרת סעיף 9(א7) לפקודה לעניין מענק פרישה) מבלי שאושר רצף קצבה כאמור, על קופת הגמל לנכות מס שולי לפי סעיף 121 לפקודה או שיעור אחר של ניכוי מס במקור אותו קבע פקיד השומה.
- 1.4.** בהתאם להוראות הסעיף האמור, עובד שבחר ברצף קצבה, רשאי לחזור בו מבחירתו זו בכל עת על-ידי הודעה לפקיד שומה (להלן: "**חרטה**" או "**חרטה מרצף קצבה**") ולמשוך את כספי הפיצויים בסכום חד פעמי.
- 1.5.** מובהר בזאת, כי אירוע של חרטה מרצף קצבה מחייב ביצוע התחשבות עם פקיד השומה לצורך חישוב המס לתשלום, בגין כל כספי הפיצויים העומדים לרשות העובד אשר הופקדו על ידי אותו מעביד.
- 1.6.** מטרת חוזר זה הינה להבהיר את ההוראות שיחולו בעת אירוע של חרטה מרצף קצבה. מובהר בזאת, כי ההוראות שנקבעו בפקודה לעניין בקשה לרצף קצבה ולעניין חרטה, אינן רלוונטיות לכספי פיצויים שנצברו ב"קרן פנסיה ותיקה", הואיל ומרכיב הפיצויים שהופקד בקופה כאמור, מיועד ממילא לתשלומי קצבה. לפיכך, האמור בחוזר זה אינו מתייחס לכספי פיצויים שנצברו בקרן כאמור.

2. חישוב ההכנסה החייבת באירוע של חרטה מרצף קצבה

בהתאם להוראות סעיף 9(א7)(ז) לפקודה, בעת החרטה, יראו את כל הסכום – כולל ריבית, הפרשי הצמדה ורווחים אחרים שנצברו עליו, כהכנסה ממענק פרישה, בכפוף לאמור להלן:

2.1 במידה והנישום חזר בו לפני זכאותו לקצבה על פי תקנון הקופה, יראו את כל הסכום ששולם כמענק פרישה כאמור לעיל, ויחולו לגביו ההוראות הקבועות בסעיפים 9(א7)(ז)(1) ו- 9(א7)(ז)(2) לפקודה, בהן נקבעה התייחסות פרטנית לגבי כל אחד מהמקרים הבאים:

2.1.1 העובד לא משך סכום כלשהו במועד הזכאות למענק (בו הוגשה בקשה לרצף קצבה) – במקרה זה לא יחול אירוע מס במועד הזכאות למענק כאמור. במועד החרטה יחושב החלק הפטור והחלק החייב של המענק, בהתאם לתקרת הפטור הקבועה בסעיף 9(א7)(א)(2) לפקודה, נכון למועד החרטה.

2.1.2 העובד משך סכום כלשהו כבר במועד הזכאות למענק (בו הוגשה בקשה לרצף קצבה) – במועד הזכאות כאמור יחושב החלק הפטור והחלק החייב של המענק ביחס לסכום המענק שנמשך בפועל במועד זה. במועד החרטה יחושב החלק הפטור בהתאם לחלק היחסי שלא נוצל במועד הזכאות כאמור – עפ"י שיטת המיצוי.

2.2 מובהר בזאת, כי במידה והנישום חזר בו לאחר זכאותו לקצבה הרי שעל פי תקנון הקופה, יראו את כל הסכום ששולם כהיוון קצבה, ויחולו לגביו הוראות סעיף 2(5) לפקודה לעניין מקור החיוב במס, והוראות סעיף 9 לפקודה לעניין זכאות לפטור ממס, בגין הכנסה זו.

3. פריסת סכום הפיצויים המתקבל במועד החרטה

3.1 במסגרת סעיף 8 לפקודה, נקבעו הוראות לפיהן ניתן לפרוס הכנסות מסוימות למס' שנות מס, בהתאם לתנאים שנקבעו בסעיף.

3.2 במקרים בהם ביקש הנישום פריסה קדימה של הכנסה הנובעת מאירועים הקשורים ברצף קצבה, יחולו ההוראות הבאות, בכל אחד מהמקרים המפורטים להלן:

3.2.1 בעת הפרישה העובד משך רק את החלק הפטור ממס ואת החלק החייב במס החליט לייעד לקצבה בהתאם להוראות סעיף 9(א7)(ז) לפקודה. במועד מאוחר יותר מחליט העובד לבצע חרטה מרצף קצבה ולקבל את יתרת המענק – במקרה זה, בגין חלק המענק החייב במס לפי הוראות הסעיף, תתאפשר פריסה רק למשך יתרת שנות המס לגביהן ניתן היה לבצע פריסה ביום הפרישה, והכל בכפוף להוראות שנקבעו לעניין פריסת כספי פיצויים, במסגרת סעיף 8(א)(ג)(3) לפקודה.

3.2.2 בעת הפרישה העובד משך את החלק הפטור ממס וכן חלק מסוים החייב במס אשר לגביו הוא מבקש לבצע פריסה כבר במועד הפרישה. את יתרת החלק החייב במס ייעד לרצף קצבה בהתאם להוראות סעיף 9(א7)(ז) לפקודה ובמועד מאוחר יותר מחליט לבצע חרטה מרצף קצבה ולקבל את יתרת המענק - במקרה זה, בגין חלק המענק החייב במס לפי הוראות הסעיף, תתאפשר פריסה רק למשך יתרת שנות המס שנותרו משנות המס לגביהן אושרה הפריסה הראשונה, והכל בכפוף להוראות שנקבעו לעניין פריסת כספי פיצויים, במסגרת סעיף 8(א)(ג)(3) לפקודה.

3.2.3 בעת החרטה העובד לא ביקש לבצע פריסה מכל סיבה שהיא, ובשלב מאוחר יותר פונה העובד לפקיד שומה בבקשה לבצע פריסה כאמור - במקרה זה ניתן לבצע פריסה רק למשך יתרת שנות המס לגביהן ניתן היה לבצע פריסה בעת הפרישה, והכל בכפוף להוראות שנקבעו לעניין פריסת כספי פיצויים, במסגרת סעיף 8(א)(ג)(3) לפקודה.

מובהר בזאת, כי בכל אותם המקרים בהם הושארו מענקים חייבים במס בקופות גמל לקצבה במטרה לייעדם לקצבה לפי הוראות סעיף 9(א7)(ז) לפקודה – לא תינתן פריסה נוספת מעבר לאמור לעיל.

4. פטירת נישום שפנה בבקשה לרצף קצבה

תכלית הוראות הפקודה המאפשרות רצף קצבה הינה לעודד ייעוד כספי הפיצויים העומדים לזכותו של הנישום, למטרת קצבה. בהתאם לכך, ובהתאם לתכליתו של תיקון 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), תשס"ה 2005, מובהר בזאת כי במידה והנישום שביצע רצף קצבה, נפטר בטרם הגיעו לגיל הזכאות לקצבה, תינתן ליורשים אפשרות לפעול בכל אחת מהדרכים הבאות:

4.1. היורשים יוכלו להשאיר את הכספים לגביהם בוצע רצף הקצבה בקופת הגמל לקצבה, וזו תעביר ליורשים "קצבת שאירים" בהתאם לתנאים הקבועים בקופה - במקרה זה תהווה קצבה זו בידי היורשים הכנסה שמקור חיוביה הוא סעיף 2(5) לפקודה. על הכנסה זו, או על חלק ממנה, עשויה לחול פטור ממס בכפוף להוראות סעיף 9א לפקודה (למשל, סכומים שחויבו בתשלום מס בעת ההפקדה, כאמור בסעיף 3(ה) לפקודה).

4.2. היורשים יוכלו לבקש לבצע חרטה מרצף קצבה ולמשוך את הכספים שיועדו לקצבה (במסגרת הבקשה לרצף קצבה) כסכום חד פעמי - במקרה זה יחשב אירוע המס אצל הנפטר (ולא אצל היורשים) בהתאם לשיעור המס שחל עליו בשנת הפטירה (ומבלי שיחול שיעור מס מוגבל של 40% שנקבע במסגרת סעיף 125א לפקודה, הואיל וכאמור וההכנסה מחויבת בתיק הנפטר). גישה זו עלולה להביא לפגיעה בחסכון הפנסיוני של התא המשפחתי כיוון שהיורשים נאלצים לקבל את כספי הפיצויים שיועדו לקצבה כסכום חד

פעמי המחויב כאמור בשיעור המס השולי בשנת הפטירה. בכל אופן, יצוין כי במידה ופעלו היורשים עפ"י סעיף זה (4.2) בחוזר, ניתן יהיה על פי בקשתם לבצע פריסה לאחור של החלק החייב, כאשר שנת הפריסה האחרונה תהיה שנת הפטירה ושנת הפריסה הראשונה תהיה שנת הפרישה, והכל בכפוף להוראות שנקבעו במסגרת סעיף 8(א)(ג)(3) לפקודה לעניין פריסת כספי פיצויים, לרבות לעניין מס' השנים המרבי לגביו ניתן לבצע את הפריסה.

חטיבת השומה, החטיבה המקצועית, ושע"מ, יפתחו בהמשך מערכת שתתמוך ביישום האמור לעיל.

בברכה,

רשות המסים בישראל